

Nr 4/85

Grod- Bladet

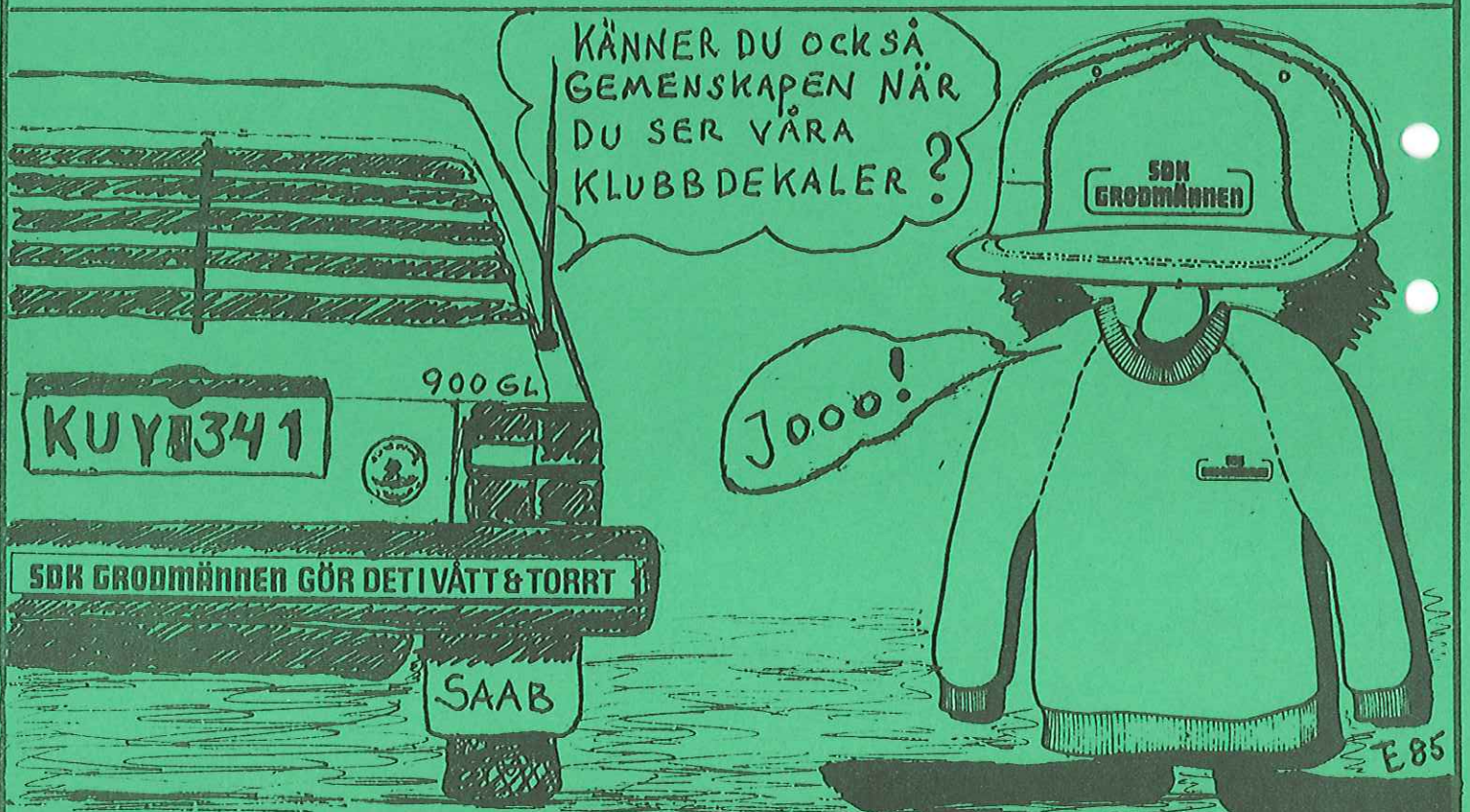
grodبلادet

KLUBBFAKTA SDK GRODMÄNNEN Täby

Bildad 1972. Adress: se Ordförande. Postgiro: 85 38 94-4

Klubbtidning för SDK Grodmännens utkommer med 6 nr/år i Feb, April, Juni, Aug, Okt, Dec

Ordförande:	Ulf Jansson	Ropgränd 93	183 41 Täby
		tel. 08 758 95 25	arb. 08 757 07 30
Vice ordf.	Timo Ekholm	Rosenlundsv. 17	186 00 Vallentuna
Redaktör		tel. 0762 720 77	
Kassör	Björn Stålbom	Herrhagsv. 19	122 48 Enskede
		tel. 08 49 60 83	
Sekreterare	Helena Kuukankorpi	Björkbacksv. 67	1tr. 161 30 Bromma
		tel. 08 25 63 06	
Dykplanerare	Peter Jakobsson	Ingefastsv. 69	183 42 Täby
		tel. 0762 110 91	
Klubbmästare	Ulf Lindevall	Stigtomtäv. 5	125 40 Älvsjö
		tel. 08 99 56 34	
Säkerhetsombud	Stefan Karlsson	Mellangårdsv. 10	163 54 Spånga
		tel. 08 36 63 14	
Matrielförv.	Gunnar Dahlstrand	Kyrkallén 3	181 42 Lidingö
		tel. 08 765 04 90	
Ungdomsledare	Anders Messilane	Smultronv. 31	186 00 Vallentuna
		tel. 0762 775 60	

2 Omslagsbild: MOT VEDHOLMEN.

Sen sist.

Hälsningar från Västkusten. Jag kom hem därifrån i natt. - Men först måste jag tala om att det var styrelsemöte den 12.6. hos Peter J. Protokoll på s. 5. Samt att den 15.7. kontrollrensades vattnet under hopptornen på Ängsholms- och Rösjöbaden.

Den 27.7. bar det så iväg mot

V Ä S T K U S T E N

Närmare bestämt mot Köpingdykarnas stuga i Kville. Timo plockade upp Ingrid och Rasmus och mig, solen sken, och vi valde vägen väster om Vänern där det finns så många mysiga ställen för picknick och bad. På en rastplats råkade Timo sätta sig i vägen för en hord ettriga pissmyror; betten satt kvar hela veckan. Men han var ändå inte värre därän än att han kunde köra oss till Basteträsk. - Här hade familjen Stålbom redan hunnit göra sig hemmastadd: Josefine satt på gårdsplanen och åt grus, och Björn envisades med att plocka stenarna ur munnen på henne. Pertti kom i sällskap med en norsk dykkompis, Ketil, med frun Sigge. Köpingklubben representerades av idel nya ansikten; först på måndag kom Kenneth för att överta värdskapet.

Första dyket gjordes på söndag vid Saltskär - det med Mil Tobacous Käring på. "Stånken" var utlånad till några göteborgsdykare för helaveckan, men vi hade i stället ett mycket flottare fartyg till vårt förfogande. I Tollaren färdades utom bagaget bara Linus med matte och husse. -Ja. Egentligen är juckarna portförbjudna i Basteträsk, men Linus fick stanna eftersom förbudet inte blivit vederbörligen kungjort.

Vattnet var varmt, och sikten inget vidare: "snöfall" och flimmar. Kameran hade ~~en~~ inte mycket användning för; man hade den ändå med för säkerhets skull. Tänk, om man råkade möta en håkåring t.ex. utan kamera. Vid Saltskär ägnade jag mig enbart åt att rota i den frodiga växtligheten och lät mig hänföras av den sköna värld som gömmer sig under kräppetaren. Plockade ett blad av dilse för avsmakning. Inte så illa. Den överträffades förstas av gräddtårtan med hallon som Köpings muntra fruar bjöd på till kvällskaffet.

På tisdag dök vi vid Stora Håskär och på tisdag vid Lyngön. Timo hittade ett cyklop i 190-kronorsklassen och fångade en ål med blotta händerna. Till ålens lycka hade vi ingen fångstkass med. Det regnade smått hela tisdagen så det blev inget picknick på Berghällarna. På hemvägen köptes krabbor, vilka hamnade i grytan så fort vi kommit hem. Ketil visade sig vara expert på krabbor, han bor ju granne med dom. Varje krabba ruskade han - och lyssnade: enkrabba skall vara tyst när den kokat i 20 minuter. Väsna den ännu så är den inte mycket att ha.

Onsdag. Medan krabborna mognade i sitt spad styrde vi mot Södra System. Dykarnas favoritställe. Flera icke-dykande var mäktat förvånade över öns litenhet trots att Timo i förväg gett en målande beskrivning av det. - I vattnet var det strömt. Klas och jag

grodbladet

gick saktoligen ner till 30 m. Där var sikten bra, men inte så mycket att se. Några skålsvampar - som bleka kantareller. För dom var det ännu för grunt: i större djup blir dom stora som elefantöron. Uppe vid 10-15 m. märkte vi att strömmen gick åt motsatt håll och kom så till stället där den delade sig. Till sist kom vi till överhänget med taket helt täckt av havsnejlikor i olika storlekar.

På kvällen var det krabb- resp. rükfest. Jag festade på räkor för krabborna fordrar ju en hel verktygslåda som bestick. Fast krabban verkade smaka gudagott när man såg Ketil äta den. - Därmed inget ont sagt om räkor.

På torsdag hamnade vi på Vedholmen. Vi skulle någon annanstans, men det var kraftig dyning, och tollaren skickades iväg att rekognoscera. Snart hade dom hittat en liten lugn vik. Och själva Vedholmen var en ypperlig plats även för landkrabbor. Raviner med

hallonbuskar, små kärr i bergskrevorna med bl. annat klockljung. Och vilket väder. Soligt och varmt. Under ytan var sikten rätt dålig till ca 15 m. men däröver var också dyningen så kännbar att man slängdes hit och dit. Det var kanske inte det bästa dyket, men ändå den bästa dagen. Vi simmade och snorklade; till och med Marie prövade på att titta på fiskarna genom cyklopet. Och måste ha

känt sig verkligen upplivad, för på kvällen, när en del nattedök vid Galgbröget, så underhöll Marie oss med sång,- och vilka sånger sen,- och tog oss med pappa Uffe på tigerjakt.

Det hade börjat blåsa lagom för vindsurfing, så på fredag morgon fick Pertti bråttom hem till brädan, och for iväg. Och Lindevalls tyckte efter gårdagen, att bättre kan det inte bli. Fam. Stålbom hade redan åkt hem. Av de kvarvarande åkte hälften till havs hälften till "Stenkrossen". Här var vägen till kajen avspärrad med bom och "PRIVAT" på husväggen och en trädgårdsmöbel längre ner. Men dyka skulle vi. Avklädning och på-dito på parkeringen och sen en långpromenad runt stentröset ner till stranden. Och visst var det det värt, i synnerhet emedan det var den första gången för mig. Ett konstgjort rev med utskjutande bjälkar och stör helt överklädda med havsnejlikor och alger m.m. Mycket pittoreskt. För att hålla oss till det pittoreska åkte vi till Smögen, promenerade i dess hamnkvarte och letade efter varandra. Ideligen hade någons åkta hälft försvunnit i någon boutique. Till sist fann vi varann, men ack, bara för att skiljas igen. Det var dags att packa och ta farväl. Himlen brast i gråt. Jag lyckades ändå göra en svamputflykt mellan skurarna och hade en liter kantareller att tamed hem. - Dom som hade åkt till havs då? Dom hade inte dykt alls. Utom i matsäckarna. På fackspråk kallas det "mättnadsdyk". *Ulfen*

VÄLKOMMEN
TILL
GRODMÄNNEN ?

En Ny
Medlem

Rydberg, Hans Ridvägen 41 172 48 Sundbyberg Tel. 08 - 733 1064 AD

Styrelsemöte SDK GRODDÄNEN
(hos Ulf Jansson)

- § 1. Justeringsman: Ulf Jansson.
- § 2. Timo har inlämnat en ansökan om samma badtider som våra nuvarande för säsongen 85 - 86 i Tibblebadet.
- § 3. Ny medlem:
Östergård, Mikael Allévägen 15, 186 00 Vallentuna 0762-79994 AD
- § 4. Hitintills har 6 medlemmar anmält sig till Scorpius-resan den 24-27.5.
- § 5. Klubben subventionerar Scorpiusresan med kr. 2000:- per deltagare.
- § 6. Alf J. meddelar att klubben kommer att få ett bidrag på kr 7500:- från Täby kommun.
- § 7. Nästa styrelsemöte hos Peter J. den 12.6.85 kl. 19⁰⁰.

Vid protokollet:

Helena Kunkkanen
Helena Kunkkanen, sekr.

Justeras:

Peter Jansson
Peter Jansson, ordf.

STYRELSEMÖTE SDV GRODDÄNEN DEN 12.6.1985.
(hos Peter J.)

Närvarande: Ulf J., Helena, Björn, Ulf L, Peter.

- § 1. Justeringsman: Peter Jacobson.
- § 2. Ulf J. Har sökt en redogörelse om badrensningarna till Toby Korven.
- § 3. Ny medlem:
Fvåberg, Hans Fvåvägen 41 172 48 Sundbyberg Tel: 08-753 1064 AD

Adressändring:

- § 4. Dyktutflykten den 15-16. juni inställd, liksom fridyktlägret den 5-7 juli, på grund av för liten anslutning.
- § 5. Hitintills 20 anmälningar inkommit för Vårburgsundresan.
- § 6. Ett dyk med Jespers båt planerades till den 12.10. Ulf L. kontaktar Jesper för att komma överens om tidpunkter.
- § 7. Nästa styrelsemöte hos Timo den 14.8. kl 19⁰⁰.

Vid protokollet:

Helena Kunkkanen
Helena Kunkkanen, sekr.

Justeras:

Peter Jansson
Peter Jansson, stygl.

Styrelsemöte SDK GRODDÄNEN den 14.aug. 1985.
(hos Timo)

- Närvarande: Timo, Björn, Helena, Stefan, Gunnar.
- § 1. Justeringsman: Timo Ekholm.
 - § 2. 30 av medlemmarna deltog i tävlingen ngn dag i dykveckan i Hamburg i d.
 - § 3. Ny medlemmar:
Thorsén, Ketil Vestra Grövsruds Terr. 20 B, N-1415 Oppsgård, Norge AD
Toften, Sigrun " " " " " " " " PA
Aspegård, Robert Sörgården 129, 186 00 Vallentuna 0762 - 79 196 AD
- Adressändringar:
Dahlstrand, Staffen Skärmarviken. 11, 1 tr. 122 31 Enskeda 48 61 41
- § 4. Inget svar har inkommit än på vår ansökan om badtid på onsdagar i Tibblehallen.
 - § 5. Timo och Ulf L. föreslår en iKrisham-resa i st. för hostfesten någon helg i oktober. Prisuppgifter m.m. om resan kommer i nästa Grodbleadet.
 - § 6. Gunnar och-sörja- beställningen av nya klubbmärken i tvg.
 - § 7. Nästa styrelsemöte den 18.9. kl 19⁰⁰ i Tibblebadet. Timo bokar lokal.

Vid protokollet:

Helena Kunkkanen
Helena Kunkkanen, sekr.

Justeras:

Timo Ekholm
Timo Ekholm, vice ordf.

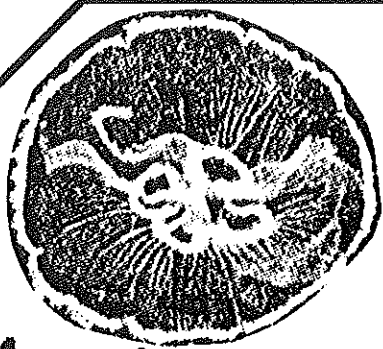
grodbleadet

TILL DIG SOM INTE FÅTT

DYKGUIDEN

RING ULF JANSSON

TEL: 08-758 95 25

groddbladet
Köping SDK:s
DELIKATESS
DAGS ATT PRÖVA.

Maneter som man äter dem

Här är sommarens hetaste mattips.
Stekt örönmanet med sötsur dressing.
Eller som omväxling en kall sallad "a la Tentaole".

Som så många andra anrättningar av havets läckerheter kommer även denna från Kina. Där är maneten en delikates.

Lars Tärnroth, manetforskare på Katri-nebergs marinbiologiska station i Fiskebäckskil vet hur man anrättar maneter, det har han lärt sig av en kinesisk kollega.

- Maneter smakar inte så mycket i sig själva, de består ju av 97 procent vatten; men tillsammans med ille kryddor och grönsaker i en sallad blir resultatet hyggligt, berättar Lars Tärnroth.

- Kan man äta oströn kan man väl äta maneter.

Receptet som följer är avsett för örönmaneter, alltså de lätt blåaktiga geléklumparna som inte bränns.

- 250 gr manet
- 100 gr skalade räkor
- 100 gr gurka skuren i strimlor
- 1 msk risvin eller vanligt brännvin
- 1 msk sojasås
- 1 tsk salt
- 1 tsk vinäger
- 25 gr sesamolja
- lite gräslök
- lite persilja
- 1 pressad vitlöksklyfta

Gör så här:

Tvätta maneten och skär den i strimlor. Förväll den i några minuter och håll bort vattnet.

Lägg strimlorna i kokt avsvolat vatten och låt dem ligga där i 2 timmar.

Hacka persilja och gräslök.

Förväll de skalade räkorna.

Slå bort vattnet på manetstrimlorna och blanda ner de övriga ingredienserna.

En variant på maneterna är att steka dem. Då gör du på precis samma sätt i förberedelsen: förväll maneten, lägg dem i avsvolat vatten och låt dem sedan rinna av lite.

Därefter steker du maneterna snabbt i en het panna, stek helst i olja. Håll sedan på en dressing gjord av 3 delar sesamolja, 2 delar sojasås, vinäger och lite strösocker.

Receptet är som sagt kinesiskt och är godkänt av Lars Tärnroths sväger som är kock på kinesrestaurang.

Det finns alltså ingen risk att du "bränner tungan" på anrättningen.

Blöris 123. Li Hillker

HAVETS SANDBOTTEN -TEN KRYLLA AV ARTER.

Tro inte — som de flesta faktiskt gör — att sandbottnar i havet är nästan öde och livlösa öknar. Där finns tvärt om en mångfald organismer, vilket dykning och en speciell sandsugningsteknik avslöjat.

Björn Tunberg, zoologiska institutionen vid Göteborgs universitet, disputerar i månads-skiftet maj-juni på ett material som han samlat in på en sandbotten i Raunefjorden sydväst om Bergen i Norge.

Den här typen av botten upp-rätthålls huvudsakligen med hjälp av kraftiga tidvattenströmmar och skiljer sig alltså från vad vi har vid vår västkust.

Skrapat på botten

Men gemensamt för sandbottnar är att nästan inga kvantitativa undersökningar av dem har gjorts tidigare. Orsaken har varit rent insamlingstekniska problem.

Man har skrapat på botten med redskap från ytan och fått viss information. Men Björn Tunberg är dykare och framför allt har han utvecklat en sorts mammutpump som gör det möjligt att arbeta rakt ner i botten. Materialet förs i ett rör upp till fölgebåten där det silas.

I Raunefjorden detaljundersökte han på det sättet provytor med måtten 40x50 cm. Materialet omfattar 54 "proppar" tagna under ett års tid.

Mussla dominerar

Skörden blev totalt 3 087 djurindivider av 75 olika arter. Den för ögat sterila sandbotten är alltså förbluffande rik på liv och långt värdefullare i det ekologiska samspelet än vad man vetat tidigare.

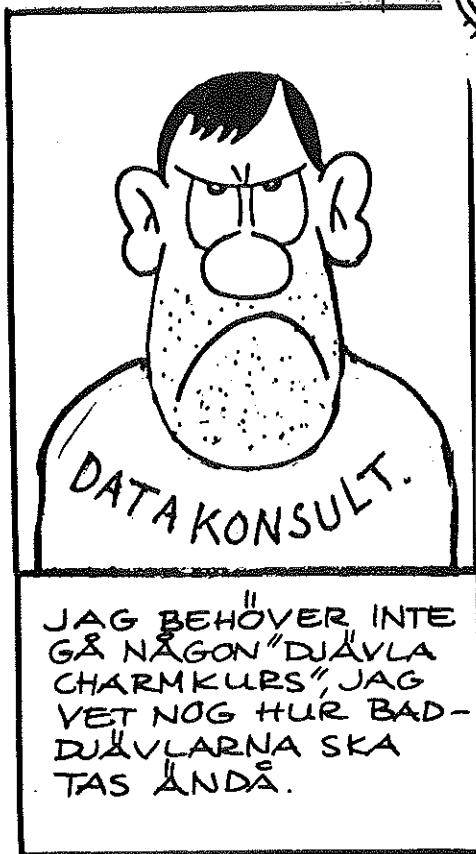
Av sandbottens invånare dominerar den sandgrävande musslan *Lucinoma borealis* stort i antal, drygt 40 procent av det totala materialet. Den saknar svenskt namn men borde nog få ett när nu dess rikliga förekomst står klar.

Två olika grupper

— Bland de 75 arterna går det att urskilja två från varandra skilda grupper eller "samhällen" av djur, vardera med specifika krav på miljön, säger Björn Tunberg.

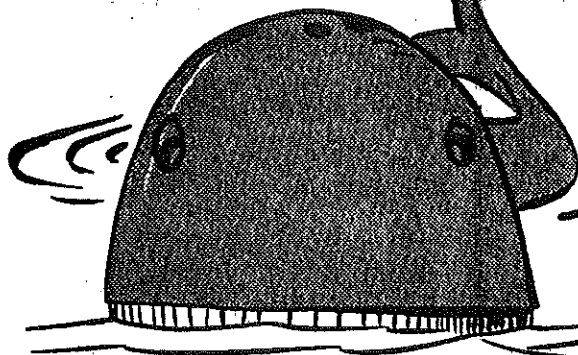
Han har nu börjat flytta över sina undersökningar till Lysekilsarkipelagen och arbetar i sommar vidare med sin praktiska sandsugare.

Det står redan klart att även västkustens sandbotten hyser biologiska nyheter som så småningom kommer att resultera i vetenskapliga uppsatser.

JAG BEHÖVER INTE
GÅ NÅGON "DJÄVLA
CHARMKURS", JAG
VET NOG HUR BAD-
DJÄVLARNA SKA
TAS ÄNDÅ.

"VALMÖJLIGHETER"

-VAR DET DU SOM SMACKADE?

Smälänning byggde billig miniubåt

Kanske när Mats Andersson en dröm att som i Olrogs visa segla upp för Fyrisån i undervattensbåt. Hans vyer går nog ändå betydligt längre bort än Fyrisån eller hans hemstad Vetlandas vattendrag Emån och sjön Grumlan.

Med den tvåmans miniubåt han konstruerat kan man nämligen dyka 200 meter djupt och det låter sig knappast göra i någon å. Långt från större havsdjup har Mats suttit hemma i Vetlanda och konstruerat sin ubåt. Det kan vara svårt att vara ubåtspilot i mörkaste Småland men som smälänning är Mats en envis person och nu håller ubåten på att byggas i Kristianstad.

— Jag har funderat på den här båten i åttå år och för två år sedan bestämde jag mig för att genomföra projektet, säger Mats Andersson.

Kalla handen

Han har hela tiden försökt finansiera projektet och har mötts av vänligt intresse men kalla händer.

— Du har ju ingen bakgrund, har folk sagt, eller:

— Leta rätt på ett ritningspaket.

Mats säger att det var ju omöjligt. Han började i stället läsa böcker om miniubåtar och därmed förknippa teknik.

— Jag fick kontakt med Kockums i Malmö för sex år sedan och av FOA fick jag ett kompendium om amerikanska forskningsubåtar.

Åven Chalmers hjälpte till och kunskap lades till kunskap.

Resultatet är en miniubåt som inte liknar någon annan. Den kommer att vara aldeles slät på utsidan så att den inte skall fastna någonstans.

Elektriska motorer driver den smått med tre knops marschfart och i den hastigheten kan båten fara omkring på 200 meters djup i åtta timmar.

Vill man vara nere längre och ligga stilla går det också.

Mats Anderssons miniubåt har kapacitet för 72 timmars dykning.

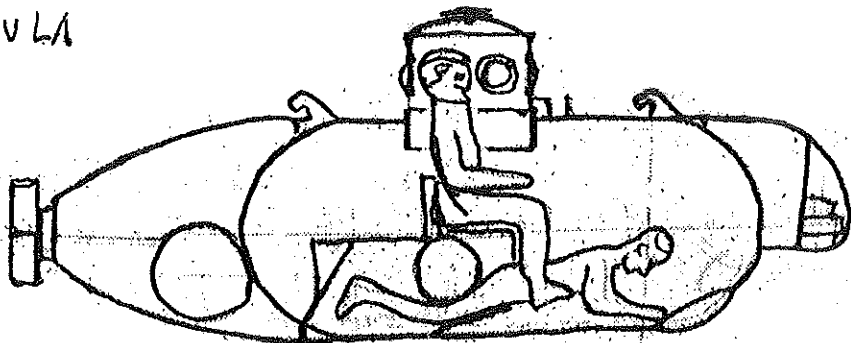
Det var inte så lätt att skaffa fram kapital till detta ubåtsprojekt, bankerna satsar hellre på stugbyar och större ytfarkoster.

Bildade aktiebolag

Så småningom kunde dock ett aktiebolag bildas med hjälp av fyra personer som var villiga att satsa kapital. En av dem är Hans Persson i Sollentuna.

— Det började med att jag såg en annons där Mats sökte sponsorer. Jag fastnade för den efter-

AV LA

DEN
PERFEKTE
VRÅK-
LETAREN.

som min lillebror är mycket dykintresserad, säger han.

— Jag talade med Mats och insåg snart fördelarna med projektet. Om vi kunde få fram en fungerande ubåt skulle en väldig marknad ligga framför våra fötter.

Om allt går efter planerna tror Mats att hans ubåt kommer att bli överlägsen de redan befintliga forskningsubåtarna på många sätt — inte minst genom priset.

— Eftersom den i stort byggs av standardkomponenter blir den betydligt billigare. När vi får fram vår prototyp och börjar provdyka efter industrisemestern i sommar har den kostat omkring 1,5 miljoner kronor.

Det blir också antagligen priset för en färdig ubåt i grundutförande. Skall man sedan ha fjärrkontrollerad videokamera och hydrauliska manipulatorar får man lägga till ytterligare en miljon.

— Vi skall också kunna leverera båten med larvfötter, säger Mats.

Klassas av Lloyds

Ubåtens kärna är ett cylinderformat tryckskrov med halvsfäriska ändar. Därinne får två personer rum, en sittande och en liggande. Besättningen har sammanlagt åtta fönster att se ut igenom.

Det kan ju vara svårt att få folk att tro på våghalsiga projekt men till Mats Anderssons glädje insåg Lloyds of London genast ubåtens möjligheter.

Så nu blir Mats miniubåt den första svenska ubåt som klassas av Lloyds.

Det var 1982 då ubåtsjakten pågick som bäst och folk trodde att Mats Anderssons ubåtsprojekt var någon sorts jippo. Men Lloydsrepresentanten i Kalmar, Lars Ritz, trodde på projektet och nu är det Lloyds Kariskrona-kontor som sköter klassningen.

Kanske har just detta fått en del svenska företag att se på projektet med ett visst förtroende. Sälunda skall AGA svara för all tryck- och andningsapparat ombord. Kockums är inkopplad liksom DSH, Delegation för Samordning av Havsvaresverksamheten, i Göteborg.

Ubåten kan bli ett värdefullt instrument för forskare, prospekterare och offshorebyggare och den kan bli nästa stora steg för sportdykarna och marinarkologerna.

"Världsframgång"

Gamla vrak som ligger på mycket stora djup är de mest intressanta — de har nämligen aldrig plundrats eftersom inga dykare kan komma ned till dem.

Det kan emellertid Mats Anderssons miniubåt.

Över ubåtens tryckskrov av stål sitter ett ytterskrov av glasfiberarmerad plast. Det döljer alla syretuber, ballasttankar, batterier och framdrivningsmotorer så att båten blir helt slät.

Kraftkällan blir två stora batteripaket som väger sammanlagt 900 kilo. Dessutom finns andra batterier för undervattensstrålkastare och annat.

Ubåten kan bli en världsframgång och i så fall tycker kanske Mats Andersson att STU och utvecklingsfonden kan stå där med lång näsa, de som vägrade att stödja projektet.

Lars Porne

Bekant

— Varför hälsade den där killen så bekant på dig? frågade Lasse sin tjej. Känner du honom?

— Nää, inte alls! Vi brukar bara sitta bredvid varandra i bastun...

Sädesärta, alla lantbrukares favoritfågel
Pilsk höna råkade in i äggstas

Pilsk tupp äggade upp sig å det väldiga

Dom säger att gamla seriefiguren Stålmannen ska göra reklam för Sandvikens Jernverk

Tro det eller ej men i Norge heter 91 Karlsson Stomperud
Brottare blev snabbt djupt fallen

Ja, slå till för det då muttrade boxaren

Illamående kvinnoprästhatande biskop

tappade sin kräkla

Samer går gärna kåta ut och kåta in

Skämtsamma samer vitsar till det med

lappskojs

Körsnär fick ordentligt på pälsen

Nyfiken elektriker undrade om det hade

watt nåt

Popgruppen Kizz döper om sig till bajz

Shell inte på Esso dom är ju ganska OK i sina tankar

ARKEOLOGER GÖR OFÖRKLARLIGA FYND PÅ HAVSBOTTNEN

KAN DET VARA ATLANTIS

Illustrerad Vetenskap
1/85

Den 20 oktober 1912 drog Amerika efter andan. I en av de stora New Yorktidningarna, The New York American, fanns en stort uppslagen artikel. Dess titel var »Hur jag upptäckte Atlantis, alla kulturers ursprung».

Artikeln var signerad av dr Paul Schliemann. Denne Schliemann var inte vem som helst. Han var enligt egen utsago sonson till den berömda Heinrich Schliemann, en världsberömd tysk arkeolog, som på sin tid funnit resterna av Troja.

Artikelförfattaren påstod att hans berömda farfar efterlämnat ett antal dokument och föremål, som bevisade att Atlantis verkligen existerat. Bland föremålen fanns en tallrik med en mystisk inskription: »Kommer från templet med de genomskinliga väggarna». Bland sin farfars dokument hade han också hittat anteckningar om en urna, som man funnit vid utgrävningarna i Troja. På denna urna fanns den märkliga inskriptionen »Gåva från Kung Kronus av Atlantis». Dessutom avslöjade artikeln att Paul Schliemann efter långvariga efterforskningar hade hittat två skrifter, som var flera tusen år gamla. De bekräftade den gamle filosofen Platons berättelse från år 350 f.Kr. Atlantis hade existerat men låg nu på botten av Atlanten.

I slutet av artikeln lovade Schliemann återkomma med fler detaljer om Atlantis. Sensationen var ett faktum och historien spreds över hela världen. Den spännande fortsättningen kom emellertid aldrig och Paul Schliemann hördes aldrig mer av.

Atlantis var det nya Amerika

Schliemann var inte den förste som trodde sig veta var Atlantis hade legat. Efter Platons död i mitten av 300-talet f.Kr. hade det funnits lika många teorier om Atlantis be-lägenhet och existens, som det hade funnits skeptiker, som betvivlade att denna paradiso överhuvud taget hade existerat.

Intresset för Atlantis blev i Medelhavsområdet allt mindre i takt med att grekerna miste sin maktposition och kristendomen spreds efter romarikets fall. Atlantis gåta var emellertid alltför fantastisk för att glömmas bort. De stora upptäcktsresorna på 1400- och 1500-talet aktualiserade åter

frågan om Atlantis. När Columbus 1492 upptäckte Amerika, ansåg många att gåtan var löst.

Atlantis var helt enkelt Amerika! Värel-nommerade naturforskare och upptäckts-resande, t.ex. spanjoren da Gomorra och tysken A. von Humboldt, gick i god för denna uppfattning och ansåg bevisen talande nog. I Amerika hade man funnit enorma rikedomar i guld och silver, praktfulla tempel etc., men sist och icke minst: Amerika måste vara Atlantis eftersom det låg väster om »Herakles pelare», d.v.s. i Atlanten utanför Gibraltar sund – precis som Platon på sin tid sagt. Ju mer man upptäckte av Amerika, desto mer tvivelaktigt tedde sig emellertid denna teori.

Forskningen kring Atlantis fortsatte. Problemen och frågetecknen var många. År 1882 kom de »klarläggande svaren» i boken »Atlantis, den antediluvianska världen». Författaren var Ignatius Donnelly, viceguvernör och amerikansk senator. Med diverse konstgrepp, halvsanningar och lösa påståenden lyckades Donnelly ge svar på alla frågor. Alltsammans för att bevisa att Atlantis i verkligheten existerat och att den var utgångspunkt för alla kulturer.

Som bevis hänvisade han till olika indiankulturer i den nya världen och några kulturer i den gamla, t.ex. angående pyramiderna, 365-dygnskalendern, syndaf-lodstraditionen och ett hieroglyfliknande skriftspråk. Atlantis skulle alltså med andra ord ha varit en kontinent, som hade förbin-delser med både den gamla och den nya världen.

Atlantis vid Azorerna

En av de teorier, som även våra dagars seriösa vetenskapsmän sysslar med går ut på att Atlantis låg vid Azorerna.

Anledningen till detta förmodande är modernt vetande inom geologi, zoologi och botanik, bl.a. vår kunskap om kontinentaldriften. Kontinentaldriftsteorin förutsätter att jordskorpan består av sex stora flak. På dessa ligger världshaven och de olika världsdelarna. Dessa har enligt många forskare en gång suttit ihop i en superkontinent, det vill säga en sammanhängande

landmassa. Kontinenterna har sedan slitit sig loss från varandra och långsamt drivit iväg till de positioner de nu intar.

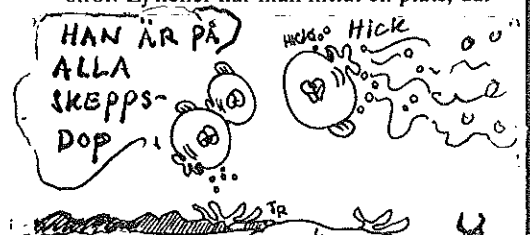
Kontinentaldriften pågår fortfarande. Det innebär att plattorna i vissa områden kolliderar, medan de på annat håll glider allt längre från varandra. Just i dessa zoner är risken stor för jordskalv och vulkanutbrott. Genom hela Atlanten löper en dylik zon och just i denna zon ligger Azorerna. Det var därför rimligt att tänka sig att de vackra paradisen låg och försvann just i detta område.

En annan hypotes bygger på att det inträffat ett kolossalt vulkanutbrott eller rät-tare sagt en vulkanexplosion. I zonerna mellan kontinentalplattorna uppkommer ofta vulkanisk aktivitet. Ibland bildas öar just genom vulkanutbrott. Det såg man t.ex. när ön Surtsey steg ut havet utanför Island 1963.

Under andra omständigheter kan öar försvinna eller sprängas sönder, som t.ex. Krakatoa i Indoesien år 1883. Det är så somliga tänker sig att Atlantis gått under – ett enormt vulkanutbrott, vid vilket vattenmassorna trängde in i vulkanen och fick själva lavakanalen att täppas till. Det ökande trycket från den flytande lavan har så småningom resulterat i en jätteexplosion, varvid hela Atlantis störtade i havet.

Fakta, som kan stödja denna uppfattning, är att man vid en kabelutläggning mellan USA och Frankrike fann lavarester på botten av havet vid Azorerna, lavarester som till form och konsistens var sådana att de borde ha bildats i luft. Enligt en geologisk undersökning skulle denna lava ha bildats under tiden 18000-6000 f.Kr.

Denna hypotes får emellertid inget stöd av våra dagars oceanografer. Få hav är så genomsökta i alla ledder som Atlanten och man har inte hittat minsta spår av en katastrof. Ej heller har man hittat en plats, där

det är sannolikt att en ö av Atlantis förmodade storlek kan ha legat.

I slutet av 1960- och början av 1970-talet gjorde arkeologiprofessorn Manson Valentine vid Yaleuniversitetet i USA en sensationell upptäckt. Nära ön Bimini, som hör till gruppen Bahamaöarna, upptäckte han en jättelik mur på havsbotten. Muren, som var ett par hundra meter lång, bestod av två »armar» med nästan lodräta väggar. De var byggda av rektangulära och flata stenar av olika storlekar. En del stenblock var upp till fem meter långa.

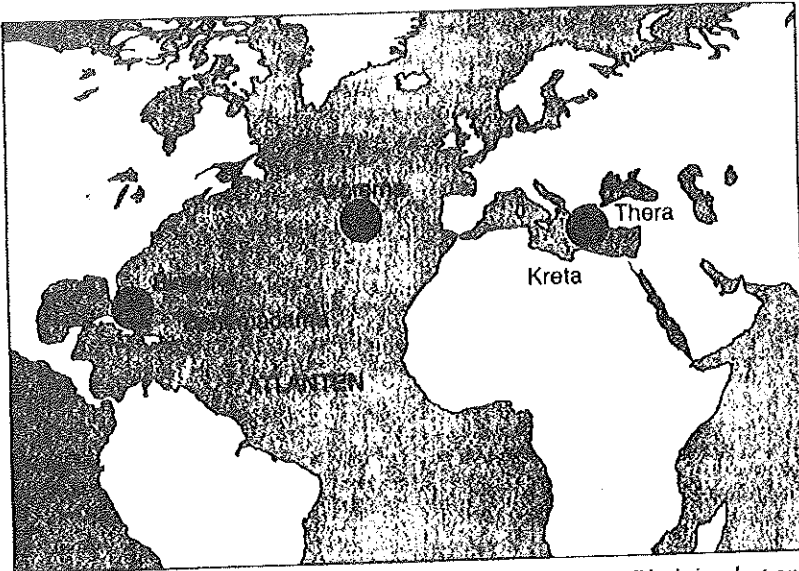
Författaren och globetrottern Peter Tompkins, som har skrivit om Atlantis, har också intresserat sig för området kring Bimini och bl.a. tillsammans med den franske innehavaren av världsrekordet i undervattenssimning, Jaques Mayol, tagit några fantastiska bilder av stenarna i området. Detta arbete har på senare tid kompletterats med en noggrann fotografisk kartläggning, som gjorts av undervattensfotografen Dimitri Rebikoff. Dennes undersökningar ledde till nya och märkliga fynd. Man fann konstruktioner, som påminner om en gammal hamn med vägbrytare och kajer. Andra formationer påminde om resterna av en pyramid med en basyta på 55 x 40 meter.

Nya märkliga fynd vittnar om gammal kultur

Är detta resterna av en gammal kultur, som sjunkit i havet? Somliga hävdar att så är fallet. Murarna och byggnadskonstruktionerna måste vara gjorda av människohand. Stenarna låg placerade på ett bestämt sätt och måste därför fylla en speciell funktion.

Andra åter hävdar att det inte kan röra sig om Atlantis utan istället är lämningar från en gammal ännu okänd kultur. Valentine har senare gjort ytterligare upptäckter på kontinentalsockeln runt Bimini. På havsbotten hittade han byggnadsverk med olika former. En del av dem var formade som trianglar och cirklar, andra som kolossala flersidiga och kilometerlånga figurer. Dessa fynd var av en sådan storlek att de kan ses från flygplan.

Hypotesen om att detta verkligen skulle vara Atlantis fick ny näring men resultaten av de geologiska och arkeologiska undersökningarna föreligger ännu inte. Det har emellertid visat sig att en del av det område, i vilket fynden gjorts, faktiskt en gång har legat ovanför havsytan. Man har ännu inte

De tre mest intressanta platserna för Atlantisforskarna är ön Bimini sydost om Florida, Azorerna i Atlanten och ön Thera norr om Kreta.

hittat spår av människor men undersökningarna fortsätter med oförminskad intensitet.

Den plats som för ögonblicket ter sig intressantast som möjlig belägenhet för Atlantis ligger inte i Atlanten utan på ön Thera norr om Kreta i Medelhavet.

Det som gör Thera eller Santorin, som den tidigare kallades, till ett viktigt område i Atlantissammanhang är de senaste årens geologiska och arkeologiska undersökningar och utgrävningar under ledning av professorerna Spyridon Marinatos och Angelos Galanopoulos.

Minoerna, som härskade på ön, hade nått mycket långt i utvecklingen, inte minst byggnadstekniskt. Det vittnar t.ex. Knossos om, ett jättepallats med mer än 1000 rum, som också innehöll toaletter och badrum samt ett komplett avloppssystem. Arkeologiska fynd tyder dessutom på ett enastående välstånd bland befolkningen. Minoerna var duktiga båtbyggare, stadsplanerare och hantverkare och Kreta anses ha härberget den första västerländska kulturen.

Helt plötsligt försvann emellertid denna kultur, någon gång mellan år 1500 och 1400

Den ringformade huvudstaden på Atlantis
Huvudstaden på Atlantis var, enligt Platon,
uppbyggd av fem koncentriska ringar.
De grå områdena är land, de vita vallgravar.

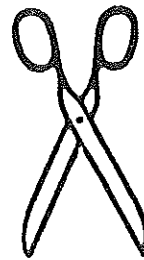
EN ENDA
RÖRELSE OCH
DU ÄREN DÖD
HAJ!

f.Kr. Enligt egyptierna upphörde minoerna tvärt med sina handelsresor och försvann helt. Detta satte egyptierna i samband med en stor naturkatastrof. Med andra ord: Gick den minoiska kulturen under vid explosionen på Thera och var det på det sättet historien om Atlantis började?

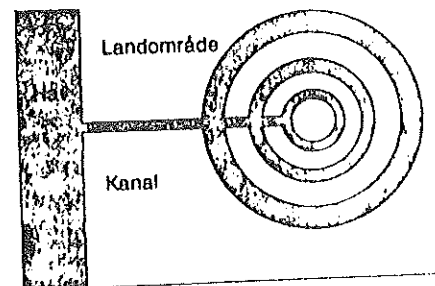
Ruinerna av en hel minoisk stad

Vid de utgrävningar, som hittills företagits på Thera, har man gjort några sensationella fynd. Arkeologerna har funnit ruinerna av en hel minoisk stad, vars storlek tyder på att det i den botten omkring 30000 människor, På kraterns botten under vattenytan finns det rester av byggnader, som liknar hamnar och förstörda kanaler. Om detta är Atlantis, hur stämmer då uppgifterna hos Platon och Solon om att katastrofen inträffade för 9000 år sedan? Har Solon missförstått den präst i Egypten, som berättade för honom om Atlantis (se »Det fantastiska Atlantis»)? Har prästen sagt 900 år istället för 9000? Då blir århundradet 1500 f.Kr., eftersom Solon levde på 600-talet f.Kr. Är 1500 f.Kr. var ju just det år då minoerna enligt egyptierna försvann.

Atlantis är alltså fortfarande intressant för forskarna och även om man inte skulle hitta den försvunna ön leder undersökningarna ändå till att man gör nya viktiga fynd från våra tidigaste kulturer. □

UR
VATTEN-
POSTEN
1-85

FÖRSIKGTIG HETSREGLER.

Ordningsregler från Stockholm 1885.

1:o Man bör aldrig före ett kallt bad afkyla sig, hvarför kroppsvärmen bör på det sorgfälligaste bibehållas, afklädningsen ske hastigt och badet följa omedelbart derpå. Badet bör ej heller räcka längre, än att detsamma må kännas behagligt och inga efterfrysningar inträda, hvilket är skadligt.

2:o Ingen må gå i badet, som känner sig andfådd, besvärad af hjertklappning eller svindel, utan under sådana omständigheter hvila sig, till dessa obehag försvunnit. Efter en hastigare promenad eller rörelse bör man följaktligen ej heller genast begifva sig i badet.

3:o Rörelsen i badet bör vara kraftig, men lugn och utan häftighet eller större ansträngning; andhämtningen under simöfning eller annan rörelse skall ej hämmas utan försiggå som vanligt samt vara fri och obehindrad.

4:o Efter badet må man först omsorgsfullt aftorka kroppen, derefter så skyndsamt som möjligt kläda sig samt derpå företaga en promenad, till dess den angenäm och allmän kroppsvärme inträdt; dock bör man ej gå sig svettig.

5:o Bad kan med fördel begagnas, hvilken tid som helst på dagen; likväl bör det icke ske förrän *minst en timma efter intagen måltid*. Efter förtärande af spirituosa är badning *högst farlig*. Stockholm Stads Bad- och Siminrättning i Maj 1885.

Ol. Köhler,
Föreståndare

FRYSER GÖRJA,
KALLT EER,
HJÄRTKLAPPNING
HARJÄ,
FLÄSIG EBJA,
SIMMA KANJA
INTE.
ÄTIT HARJÄ,
Å FVILL EJA,
ÅÅ BADA
SKA JAG
INTE!

THE WHISKEY STORY

an Old Smuggler	told
Sir William	that he saw
Paul Jones	take
Lord Caberts	daughter
Queen Anne	out riding on his
White Horse	down to
Royal Castle	near
House of Lords	and for a
Silver Dollar	he laid her on the
Green Carpet	with her
Kottom up	and tickled her
Old Drum	with
Three Feathers	and took out his
Johnny Walker	wich was hard as a
Canadian Club.	and put it in her
Red Hackle	and gave her a shot of
Cream of Kentucky	wich started
Wilkins Family.	

Och det är väl inget att Chivas om.

UR "KASTA"

■ Det var inte Sally Bauer, men det var en sentida efterföljare. Hon simmade alltså över Engelska kanalen, klarade av det, men orkade inte ta sig upp på land vid franska stranden. Låg där och flämtade medan åskådare rusade till. Nu var det så att hon var inemord med fett, så det gick inte att få grepp på fruntimret. Inte förrän en liten kille, som faktiskt var minst i formatet i församlingen, rusade fram och hivade upp damen på stranden. Det blev folksamling kring hjälten, intervjuer hur han burit sig åt. En journalist sa: - Vilka krafter du måste ha... hur fick du upp henne? Och han log blygsamt och sa: - Jag är bowlingspelare...

EFTER BADET AFTORKA KROPPEN, DEREFTER SKYNDSAMT FÅ UPP KROPPSVÄRMEN IGEN. JO JA TACKAR JA!!!

Norsk mor skriver till sin son

Käre son,

Bara ett par rader så du vet att jag ännu lever. Jag skriver detta brev sakta, för jag vet ju att du inte kan läsa fort. Du kommer inte att känna igen huset när du kommer hem för vi har flyttat. Jag kan tyvärr inte ge dig adressen, eftersom den förra Bergenfamiljen som bodde där, tog med sig numret till sitt nya hus, så de skulle slippa ändra adress.

Lite om din far - han har nytt jobb. Han har nu 500 man under sig, han klipper gräset på kyrkogården.

Det fanns en tvättmaskin i vårt nya hus när vi flyttade in, den fungerar inte bra. Förra veckan stoppade jag 14 skjortor i den, drog i snöret och sedan dess har jag inte sett dem.

Din syster fick barn i morse. Jag har inte fått reda på om det blev en pojk eller flicka, så jag vet inte om du är syster eller morbror.

Farbror Olof drunknade i ett whisky-fat på Oslos bryggeri för en tid sedan. Några arbetare hoppade i för att rädda honom, men det gick inte. Han kämpade modigt, han bara slogs och ville stanna kvar. När vi kremerade honom brann han i tre dagar.

Din far drack inte mycket i julis. Jag hällde en burk motorolja i hans ölsejdel och det höll honom igång till nyårsdagen. Jag var hos doktorn i torsdags, din far var med. Doktorn satte ett litet rör i munnen på mig och sa till mig att inte öppna den på 10 minuter. Din far erbjöd sig att köpa röret.

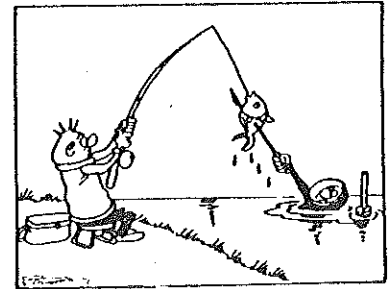
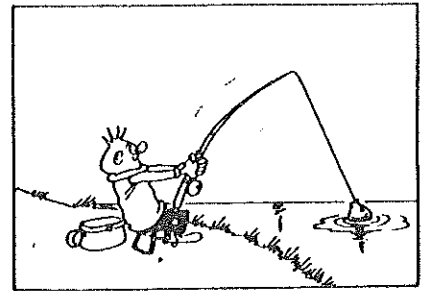
Det regnade bara två gånger i Bergen förra veckan, först tre dagar och sedan fyra dagar. I måndags var det så blåsigt att en av våra hönor la samma ägg fyra gånger.

Igår fick vi ett brev från begravningsentreprenören som bad oss betala sista delen av din mormors begravningskostnader, annars skulle han gräva upp henne.

Din älskade mor

PS. Jag skulle ha skickat 100 kronor men tyvärr hade jag redan klistrat igen kuvertet DS.

☞ Jag körde över en karl: han erkände att felet var hans, för han hade blivit överkörd förut... ☞

- General, huvudskyddsombudet har beordrat »eld upphör». Bullernivån är på tok för hög, säger han!

Olika sort

Egentligen finns det bara tre sorters människor. Folk som ser till att något händer, folk som ser på när något händer och folk som undrar vad som hänt.

Varför har du elektriska komponenter innanför byxan?
innanför byxan?

Det är motstånd.

Säljer ni leds här?

Ja, som regel

I detta fantastiska sittbadkar kan var och en bada sitt.

Nu tar jag igen mig mellan skinkorna, sa slaktaren.

Vad gör den här servitrisen under bordet?
Hon dukar under.

Hur förseglar man Iranska kvinnor?
Man använder mus-lim.

Fråga: Jag får orgasm varje gång jag gör sit-ups. Vad ska jag göra?
Svar: Sit-ups.

Vad slaskig du är runt munnen, hade ni whiskey fest igår?
Nej, det har vatt 69.

En kåt munk kallas numer för raggmunk.

Sexuellt umgänge i roddbåt: Ar-gäng

Varning för farliga dykartuber

AV INGEMAR HELLGREN

Det här är en livsfarlig dykartub. Ventilen i tubens överkant är omgjord och försvagad. Med ett tryck i tuben motsvarande ett halvt kilo trotyl är dykaren chanslös om något händer under vattnet.

En allvarlig incident med en sådan här utrustning har redan hänt. Kent Eriksson i Stockholm hade låtit fylla sin tub med luft och förvarade den sedan i källaren. Tre dagar senare smäl det plötsligt i källaren. Han skyndade ned och fann att ventilen sprängt loss från flaskan och gjort ett tydligt märke i taket. Det hade skett utan att någon varit i närheten dess förlöpan.

Tur att jag inte var ute och dök när det händer, säger han. Magnus Lindgren i Göteborg köpte ungefär samtidigt en likadan begagnad utrustning. Efter som gasflaskor ska revisionsbesiktigas varl femte år och hans var tillverkad 1978 lämnade han in den till Gasflaskkontrollen i Stockholm.

Kontrollanten Erik Enström fann då att han inte kunde skriva loss ventilen från flaskan. Ventilen och flaskan hade korroderat

Ventilen omgjord

Vad som då kan hända är att ventilen inte står emot flaskans tryck utan skjuts i väg med risk för att träffa dykaren i huvudet. Inträffar det i stället under dykning kommer dykaren att skjutas i väg av trycket från den utströmmande luften.

Vid kontroll visade det sig att Magnus Lindgrens ventil var omgjord. Gångorna på den amerikanska Sportwayventilen passar inte Luxerflaskan. Någon har då svarvat med gängorna, monterat på en mässingbussning och gångat om dem.

Vem som gjort det är oklart. Sportwayimportören Giacomo Scazzochio på Svensk Dyksport förnekar att det är han.

Jag har beställt ventiler som ska passa en viss flaskan. Om de är omgjorda så har det gjorts av tillverkaren i USA, säger han.

Man brukar förkrota mäs-singsventiler om ska användas tillsammans med aluminium för att förhindra direktkontakt mellan metallerna.

Fukt farligt

I det här fallet har det inte glors och Giacomo Scazzochio menar inte heller att det är nödvändigt.

Skötter man bara om utrustningen och ser till att man inte får fukt i tuben händer ingenting, säger han.

Det är sant. Men det är också sant att det är ganska lätt att få fukt i tuben när den fylls med ny luft. Alla anläggningar för fyllning har inte lika tillförlitliga fuktfiltar och i synnerhet för den som reser mycket och tankar där han eller hon kommer åt är risken stor att man får fuktig luft.

Det är alldeles uppåt väggarna att kombinera två sådana material, säger Anders Borén, säkerhetsombud i Svenska Sportdykarförbundet. Han är verktygsmekaniker till yrket och känner till olika metallers egenskaper. Han fördömer helt metoden att göra om omska delar så att de ska passa ihop.

Kontroll

Man ska över huvud taget inte plocka ihop olika fabrikat till ett paket. Antingen ska man hålla sig till ett fabrikat genomgående eller till de märken fabrikanterna rekommenderar, säger han.

Det är arbetsarkivstyrelsen som är tillsynsmyndighet för sådan här utrustning. Innan gastuberna får säljas ska de typgodkännas. Detsamma gäller dock inte ventillerna. De ska vara anpassade till utrustningen men någon typprovning krävs inte.

Det innebär dock inte att ventilen slipper undan kontrollantens vakande öga när flaskan revisionsbesiktigas varl femte år.

I det här fallet kunde kontrollanten förutom det felaktiga materialvalet konstatera att ventilen försvagats när den svarvades ned.

Ny norm

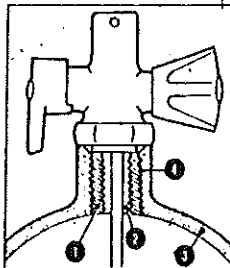
I stället för den ursprungliga godstjockleken på cirka 10 millimeter vid gängtoppen återstår nu bara cirka fyra millimeter. Att bussningen tillkommit har ingen betydelse ur hållfasthetssynpunkt. Förutom korrosionsrisken är det alltså stor risk att ventilen bryts av vid en stöt.

En ny norm för hanteringen av gasflaskor utarbetas just nu. Inte heller i den kommer typprovning att krävas. Däremot kommer troligen ett krav på en standard för hur en ventil ska vara utformad.

BAGENS NYBETER

Fredagen den 31 maj 1985

- 1 Bussning av mässing
- 2 Narsvarvad ventillhals
- 3 Flaskan av aluminium
- 4 Korrosionsskador

Gängtoppen har svarvats ned från cirka tio millimeter till cirka fyra millimeter. På den här mäs-singsbussningen fäste och fått nya gängor.

Lista över alla dyktillbud

Sedan en tid tillbaka publicerar Svenska Dykarsportförbundet en så kallad incidentlista. I den rapporteras alla kända tillbud och problem med utrustningar. Via klubbarna når listan enskilda dykare men kan rekvideras av alla dykarintresserade mot en billig penning, en krona.

Exempel på kända problem är:
 • Att Poseidonregulatorer har ett membran som lätt går upp sig själv med andningsstopp som följd.
 • Att äldre Aga Divator har en högttrycks slang till manometern som kan försvagas och brista. Den bör bytas ut.
 • Att reservluftmekanismen på bland annat Divex har delar av plast som lätt skadas vid transport eller oförsiktig hantering.

Uppgifterna om de omgjorda Sportwayventilerna har ännu inte kommit in på listan.

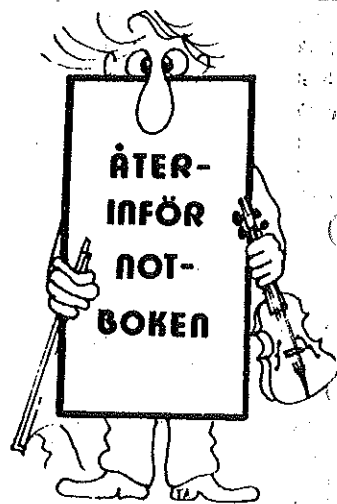
NÅGOT FÖR
VÅR VÄN
U. LINDEVALL

Vinkällare vrakfynd

KÖPENHAMN (SvD). Danska dykare har funnit en vinkällare på botten av Nordsjön. Det danska nationalmuseet gräver upp skatter från den brittiska fregatten St George som julnatten 1811 sjönk på väg från Östersjön och Sverige till England. Fartyget förläste utanför Västjyllands kust och majoriteten av de 800 ombord omkom.

Nu har dykare från nationalmuseet börjat hämta upp så mycket som möjligt av värde från fartyget som är på väg att sjunka samman i sanden på havsbotten.

Man har funnit en praktfull svensk prismaflaskkrona och i officersmassen återfanns vad som närmast kan liknas vid en vinkällare med champagneflaskor, vita och röda viner och portvin som var åtminstone 173 år gamla.

KONSUMENT
08 738 1961

fast. Och anledningen till det var att gängorna i ventilen var av mässing och gängorna i flaskan av aluminium. Två metaller som absolut inte ska kombineras. Förkommer fukt tillsammans med de två metallerna bildas galvaniska strömmar och den oödlare metallen offerar sig.

I det här fallet är det aluminiumet som pulveriserats och först tar slut. (Jämför offeranden som monterats på järndetaljer på bilar.)

OCH UR VATTENPOSTEN 7/85 AVE

Komihåglista för stranddraggare

- Glöm absolut inte solbrillorna och den kväljande kokosnötsoljan.
- Låt guldkorset och/eller tatueringen skina tjustigt i motljus.
- Ta inte en för stor handduk, du är inte på utflykt med familjen.
- Stajla med frisbeeen eller i värsta fall med fotbollen, du måste synas ordentligt.

- Var noga med storleken på badbrallorna, den måste synas ordentligt.
- Bada bara om det tränger på i blåsan och då inte längre än till midjan.
- Se till att du syns i hopptornet, men dyk bara i yttersta nödfall.
- Ta aldrig med matsäck i kylväska, särskilt inte mariekex.

I huve't på en gammal fiskhandlare.

En härlig vårdag. Den pånyttfödda solen leker i grantopparna och bofinkarna sjunger som galningar. En romantisk skogspromenad på tu man hand, och min älskade sniffar in skogsdoften och mumlar:
"Man kan inte komma ifrån att det luktar rutten torsk.."

Där har vi en av nackdelarna med att vara fiskhandlare, ett ädelt yrke som jag utövade i drygt ett halvår. Lukten alltså.

I mitt sovrum blåste en frisk koljabis när jag öppnade fönstret, och i garderoben kunde man urskilja en distinkt gäddluk. En av mina arbetskamrater stoppade en dag skämtsamt en sill innanför min tröja. Ingen lade märke till någonting skillnad.

En annan nackdel var förstas kunderna. De kom dagarna i ända och saboterade ens konstfulla uppläggning av fisken. Naturligtvis såg just den där rödtungan i botten av disken - som halva ärtfenan var synlig på - allra bäst. Så fick man riva upp allting och börja om.

Så hade vi förstas fru af Stolpe som kom insvepande och skulle ha ett halvkilo räkor till den stackars Alma, en katt som fick katten Gustaf att framstå som fotomodellsslank. Man vågade upp och undrade om 504 gram gick bra.
"Jag sa ett halvt kilo" sa damen förnärmad.
"Jaha, får det lov att vara stjärt eller hufvud?"
Vad damen härvid svarade passerade inte Bladmagentensuren.

Eller den skämtsamma typen, vanligen en rundlagd herre i övre medelåldern med röd näsa och mungipor som skulle möttas i nacken, om nu inte örnen varit i vägen. Som tur var hade man hört alla skämt tidigare och var väl förberedd.
"Har du nån elektrisk ål ida?"
"Nej men vi har både kabel-jo och strömming."

Hursomhelst var fiskhandlarjobbet mycket intressant, både i fråga om vardagspsykologi och yrkeskunskande. Jag vill gärna passa på att slå ett slag för den färska fisken. Svenska folket har en ganska svag matkultur bitvis, och tyvärr gäller detta i hög grad fisk. Fiskar är inte fyrkantiga och vita, och lever inte på botten av en frysdisk. På många ställen är det omöjligt att få tag i färsk fisk och det beror givetvis på för liten efterfrågan - vilket jag i sin tur tror beror på bristande kunskaper om tillagning. Dessutom ställs det för lite krav från kunderna på att fisken ska vara färsk, dagsfärsk, och det är svårt att hålla färsk fisk med liten efterfrågan. Jag tycker synd om alla de som inte vet hur välagad, färsk fisk smakar.

Har du förresten tänkt på att fiskött är snart sagt det enda som vi kan äta med någotsånär gott samvete? Om man undantar fiskodlingar så har vi ju ingen kommersiell uppfödning av fisk, och fiskarna lever ju alltså ett fullt naturligt liv ända tills de "slaktas". Om hur många av våra köttproducerande djur kan man säga det?

Det är i havet vi kan hämta den föda vi kommer att behöva för att möta det ökande behovet av föda på jorden. Och fisken räcker, förutsatt att vi har vettiga fångstkvoter, beräknade på vetenskaplig grund, och äter fisken i stället för att använda den till industriprodukter och kraftfoder.

Vad är det där för fisk?
-Det kan man fråga SEU.

De unga nygifta tog in på ett mexikanskt lyxhotell för bröllopsnatten.

- Ni kommer att tycka mycket om det här rummet, señor, sa portiern, men jag måste varna er för att lämna er fru ensam i sängen.

Varför det? undrade brudgummen.

- Jo, svarade portiern, annars kommer Speedy Gonzales och sätter på henne som en blix.

Ör middag och en flaska champagne blev det herdestund i den stora brudsängen och sen tänkte brudgummen hålla sig vakna för att vakta på Speedy Gonzales. För säkerhets skull la han ena armen om hustrun samt stoppade ett finger i hennes allra heligaste.

Dock satte sig en fluga på hans näsa och han tog ut fingret för att vifta bort den. Så kom han att tänka på Speedy Gonzales och satte tillbaka fingret. Omedelbart hördes en liten mexikansk röst:
Señor, par favor - ta ut fingret ur mitt arsle!

Recept för en lyckad dag

Ingredienser:

- 1 kopp vänliga ord
- 1 kopp (rågad) förstäelse
- 4 msk tid och tålmod
- 1 nypa varm personlighet
- 1 stänk humor

Tillredning:

Mät orden noga, tillsätt den rågade förstäelsen, använd god tid och glöm ej tålmodet. Blandas på elden med den varma personligheten, men får ej koka, håll temperaturen låg - och ha alltid humorn till hands. Smaksätt med livets krydda. Serveras i individuella doser.

GASFLASKKONTROLL

Enström & Hellman HB

DAGS FÖR BESIKTNING

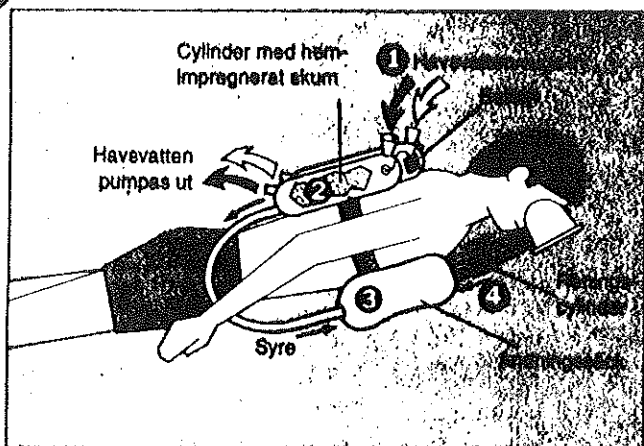
LARS HELLMAN

Adress
Saltvägen 35
123 56 FARSTA

Tel.
08-94 18 08

Tel. bost.
08-717 57 34

Den ena cylindern (1) suger in havsvatten. Hem i det svampartade plastmaterialet (2) tar hand om syret, medan resten av vattnet pumpas ut i den andra änden. Med hjälp av en elektrisk stöt frisätts syret och leds ned i andningssäcken (3), som har förbindelse med dykarens ansiktsmask. Utandningsluften renas från koldioxid i behållaren (4) på väg tillbaka till säcken.

DYKARE TAR EFTER FISKENS GÅLAR

Kanske kommer människan en dag att kunna spanna på sig gålar och ta ett par semesterdagar non-stop på havsbotten. Amerikanska forskare försöker nämligen avlocka fiskarna hemligheten bakom förmågan att ta upp syre ur havsvattnet.

Den amerikanska flottan och industrin har stora intressen i detta projekt. Om vi kan utvinna syre ur havsvatten, kommer det kanske att betyda

att ubåtar kan bli självförsörjande med syre och att de därmed kan uppehålla sig längre tid i taget under vattnet. Kanske kommer man också att kunna använda bensindrivna motorer under vattnet eller bygga små underjordiska städer på havsbotten.

Idén till de konstgjorda gålarna kommer från ett amerikanskt äkta par, Joseph och Celia Bonaventura. De inspirerades av att människoblodets hemoglobin kan ta upp syre i lungorna och transportera det runt till resten av kroppen. Deras ide gick ut på att ett svampliknande plastmaterial impregnerat med hemoglobin skulle

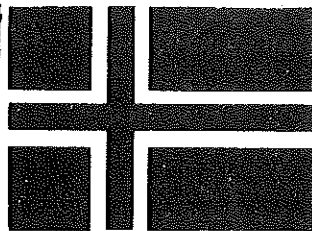
Ett helt nytt system gör det möjligt för en dykare att få syre från vattnet.

Systemet består av en svamp, som kan utvinna syre ur både luft och vatten. Svampen består av blod, som tillsammans med vissa kemikalier bundits till polyuretan eller en keram.

Hemoglobinet i blodet fångar in syret och binder det tills det åter avges under inverkan av en svag elektrisk ström.

Forskarna räknar med att en liter hemoglobin är tillräckligt för att en människa skall kunna klara sig under vatten så länge det är önskvärt. En behållare med en meters diameter och tre meters längd kan fungera som en konstgjord gåle för 150 människor och förse dem med det nödvändiga syret.

Denna nya metod för syreutvinning gör det också möjligt att använda traditionella bränslen under havsytan. Idag är man hänvisad till batterier, som inte har samma kapacitet per viktsenhet. □

Norrmannen kom in i varuhuset och frågade efter ett par bilhandskar. – Vilket nummer, frågade expediten. – Det vet jag inte, men det ska vara till en Toyota!

Så var det norrmannen som trodde att manuell växellåda var namnet på Mexikos president.

Norrmannen hade köpt sig en ny bil. Det gick inget vidare. Så fort han varit ute och kört en tur måste han ha bogsering till verkstaden. Till slut började verkmästaren undra hur han bar sig åt. – Tja, sa norrmannen. Jag gör som det står. Först sätter jag mig i bilen och lägger i ettans växel. Då går den i 60 kilometer i timmen. Sen lägger jag in tvåan och kommer upp i 80 och sedan trean och kommer upp i 100 och fyran så jag kommer upp i 130. Sedan lägger jag in R och får racerfart.

Ingen kommer att glömma den norske kidnapparen. Han som skickade gisslan att hämta lösensumman!

Så var det norrmannen som skickade sina strumpor till Sverige. Han hoppades få dem stoppade i tullen! □

Färdskrivare för dykare

● Flygplanens "svarta låda" får i höst sin motsvarighet i en färdskrivare för dykare. Departementet för vetenskaplig och industriell forskning på Nya Zeeland har tagit fram en kompakt apparat som kan fästas på vänster arm. Instrumentet registrerar automatiskt djupet utmed en tidsskala och noterar också meddelanden som dykaren själv under dykningen matar in i skrivaren. Alla data som krävs för dekrompressionskalkyler har dykaren tillgängliga. Uppkommen på land kan dykaren ansuta instrumentet till en utskrivare. Skulle en dykare råka ut för en olycka så kan man i efterhand rekonstruera händelsen med hjälp av färdskrivaren, som då fungerar som en "svart låda". Den kan användas fyra timmar under vattnet och fungerar ned till ett djup på 68,5 meter.

the Seychelles

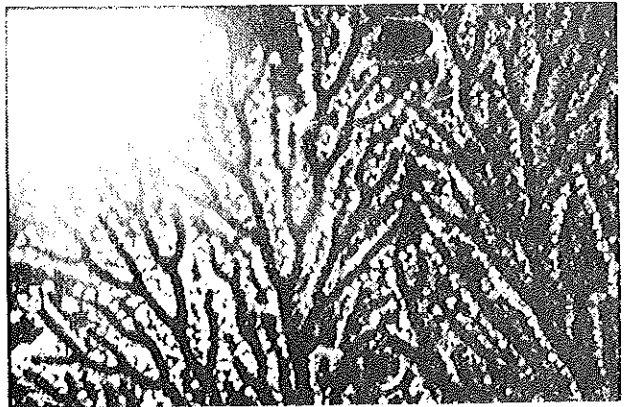
grodبلادet

SEYCHELLERNA, en resebeskrivning i form av en följetong, av en resa till ett naturparadis av Annika Sylvén.

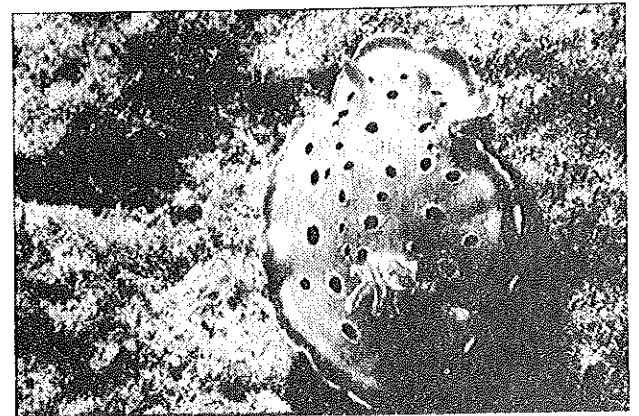
Efter lunch snorklade vi på revet och där var massor av fisk. Groupers av ett slag som jag aldrig tidigare sett, fjärilsfiskar, koffert- och trumpetfiskar, frökenfiskar, läderlappsfiskar, nakensnäckor och sjöstjärnor m.m. Vattentemperaturen höll 25 - 30 grader C. Fantastiskt. Vi dök sedan varje dag på olika ställen runt ön och gjorde även utflykter till omkringliggande öar. Jämfört med Maldiverna så är det mer orört och mer fisk. Det kunde komma 3-4 olika fiskstim på en gång, och i bland kändes det som att simma i en sardinburk. Stimmen bestod ofta av tonfisk, den från Röda havet så vanliga bluefish, batfish och en blå/gulrandig fisk som lokalt kallas Madra's. Även rockor, mantor, muränor och sköldpaddor såg vi. Maj-Britt blev nafsad i armen av en muräna, vilkens håla hon stängde till då hon skulle stödja sig på en korall. Som tur blev det bara några rispor i armen och ingen infektion.

En röd variant av Gorgonia är mycket vanlig här och så även sjöstjärnan Kristi Törnekrona, som nog är det största hotet mot korallreven. Den enda predatorn till denna sjöstjärna är tritornsnäckan. Man har försökt med utplantering av snäckor på reven för att få bukt med den så vackra med skadliga Kristi Törnekrona.

Siktförhållandena skiftade, för om det var det minsta strömt, så virvlade den fina korallsanden genast upp. Sikten var uppskattningsvis mellan 20-50 meter.

Denna röda Gorgonia är väldigt vanlig. Det är ett slags läderkorall. En vit variant fanns också men var mindre vanlig.

Harsnigel eller nakensnäcka. Ett litet charmigt djur, ca 4-5 cm stort. Tofsen är gälarna som sitter i en krans runt analöppningen.

Besättningen på båten skämde verkligen bort oss. Efter varje dyk tog de hand om alla pinaler medan vi serverades en alltid lika god lunch. Som dykare i Sverige har man ju fått lära sig att alltid ta vara på sig själv, varför det kändes förbjudet lyxigt med all denna service.

Vi gjorde en utflykt till grannön Daros ca 3 timmars gångtid från Poivre. Ön ägs av en systerson till den framlidne shaen av Iran. Vilken ö! Vi tyckte att vår ö var ett riktigt paradiset men denna var ett

stå vackrare. Sanden på stranden var kritvit och pulverfin. Kring huset var en mycket vacker park anlagd med en damm och massor av vackra blommor. Krotonbuskar i olika färgställningar, dracena, julstjärnor, prydnadsgräs som hos oss bara blir decimeterhögt var säkert 2 m högt här, det väldoftande pagodträdet och en tät, tät gräsmatta. Huvudbyggnaden var ritad av en fransk arkitekt, som låtit fantasin få full frihet, med en stor pool ut mot havet, (arabiska kvinnor får ju inte visa sig i badkläder för andra män). Huset hade ingen regelbundenhet någonstans, varken tak eller väggar. Fönstren var av olika format och nästan runda. När vi tog en promenad bort över ön mötte vi plötsligt en sjöldpadda som kom marscherand. Två kritvita tärnor satt i ett pinjetråd och sjöngduett (som i en vacker saga).

Fantasivillan på Daros. En underbar skapelse av en fransk arkitekt för en rik arabs räkning. Här sedd ifrån parken. Huset vaktades av både livvakter, hundar och sköldpaddor.

Man säger att vissa har sjön i blodet. Jag får nog räkna mig till dem. Jag trivdes så enormt bra ombord på båten att jag tyckte det inte fanns någon anledning för mig att gå iland till slut. Denna känsla

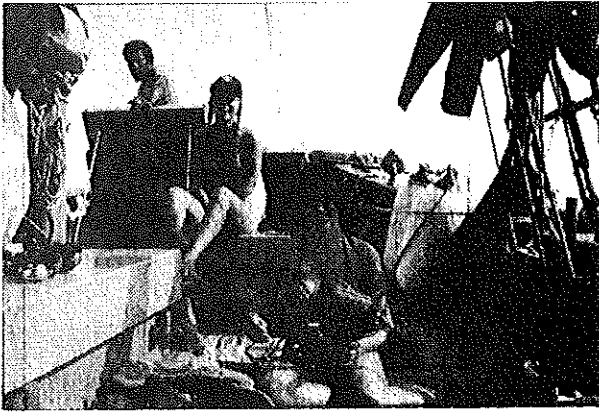
av att vara lycklig bara för att man finns till känner man inte allt för ofta. Det gjorde jag här på havet. En naturnära frihet. De sista nätterna av vistelsen på Amiranterna bodde jag på båten. Det var en underbar känsla att vaggas till sömns av havets vågor. När vi gick, satt jag helst uppflugnen längst fram i fören, och när vi låg stilla njöt jag av havet fast under vattenytan - då vi dök.

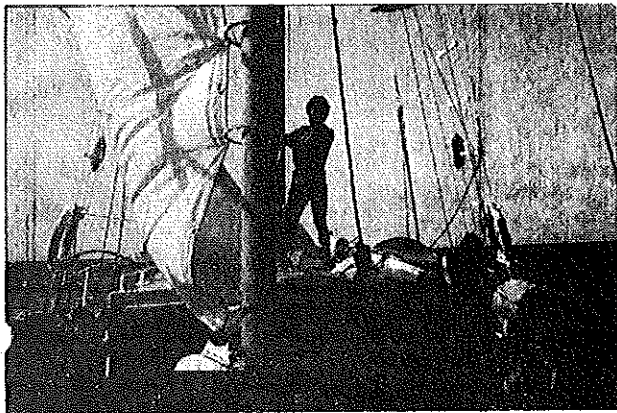
En av väktarna på Daros, en sköldpadda som kom raskt marscherande på väg hem. Kanske efter en hemlig träff under palmerna.

Återresan till Mahé, Seychellerna anträdde vi den första november. Avgång från Poivre vid 11-tiden på förmiddagen för ett snabbt besök på ön D'Arros. På denna ö fanns bl a en svensk såg från Bröderna Lindström i Säter. (Tänk vad patriotisk man blir när man hittar något svenskt på en liten korallö mitt i Indiska oceanen.) Det fanns även ett litet flygfält kombinerat med en saltutvinningsanläggning. Den har tyvärr inte givit ett enda kilo salt ännu. Här lever en del familjer så här fanns både sjukhus (= ett litet hus med 2 sängar) och en bar (= ett ännu mindre hus med 2 stolar). Ett snabbt sista dopp i

det alltid lika varma havet tog vi. Jag hade vid detta laget vant mig vid att bo på havet, så det kändes härligt att veta att vi hade 18 timmars gång framför oss.

Efter ett fint dyk pysslar Maj-Britt om sin kamera. Själva bara njuter jag av tillvaron.

Vicekapten och maskinisten i full färd med att hissa segel. Vi gick oftast för både motor och segel. Motorn för att hålla farten och seglen för att stabilisera La Belle Vue.

Jag lyckades övertala Kapten Alvis att få dela nattvakten med honom för att riktigt få njuta av sjölivet. Vinden var svag med lagom rullande vågor. En underbar solnedgång i öster, och en fullmåne som steg upp i öster. När jag stog på däck var det helt omöjligt att frammana det gråkalla Sverige framför sig. (Det kallas visst förträngning). Under den första vakten mellan 22.00 till 01.00 fick jag en lektion i navigering, att bestämma vår position med hjälp av en sextant och stjärnorna. Andra vakten började kl 04.00 och vid 05.30 fick vi det första tecknet på att vi var i närheten av Mahé - en patrullbåt. Man får nämligen inte vistas på havet i närheten av Mahé mellan 18.00-06.00 p g a säkerhetsskäl. Vi lyckades dock hålla oss utanför gränsen. Soluppgången över ön var otroligt vacker, solen hängde i lätta molnslöjor, samtidigt som månen sakta tonade bort över havet.

Vi gjorde ett varv runt hela Mahé innan vi gick in i Victorias hamn. Ett snabbt avsked från besättningen och för min del avfärd till Belombre Villas Holidays. Ägare till detta ställe är Ruth och Barry Kambars. Ruth är född seychelloan, liten och söt som en docka. Barry kommer från Kenya. En storvuxen man som både såg ut och talade som en amerikan. De var mycket gästvänliga och hjälpsamma på alla sätt. De övriga for tillbaka till Reef Hotel.

Hälsningar ANNIKA
to be continued....

LUFTFYLLNINGSGREGLER.

Scandivers

SOM ALLA GRODMÄNN VET FYLLER VI VÅR LUFT PÅ DYKSHOPPEN SCANDIVERS VANADISV. 27 TAG MED MEDLEMSKORTET FÖR I ÅR VISA UPP DET I AFFÄREN NÄR DU LUFTAT OCH SE TILL ATT DU BLIR AVPRICKAD PÅ VÅR FYLLNINGSLISTA SOM FINNS DÄR. OCH SIST MEN INTE MINST BETALAR DU DIN 5 KRONA, KLUBBEN SUBVENTIONERAR RESTEN.

HÄFFTIGA HÖST- HÄNDELSE

31/8 - 1/9 DYKRESA TILL OXELÖSUND
MED VRÅKDYK VI SAMÅKER
SÅ RING SNARAST PETER 0762-11091
OCH BETALA IN 100:- PÅ VÅRT PG.NR. 853894-4

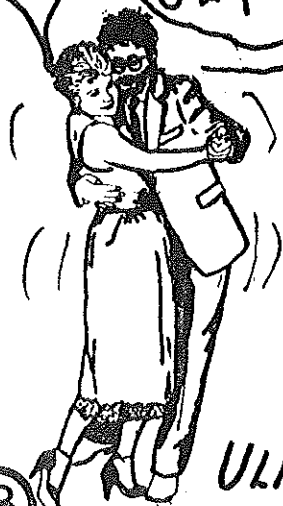

VÄSTKUST HELG VID HOVENÄSET (ÖREBRO SDK DYKCENTER)

AVRESA 20/9 PÅ KVÄLLEN RESTID C:A
7 TIMMAR DYK 21-22/9 HEMRESA C:A
KL. 15.00 SAMÅKNING I VANLIG ORDNING.
RING OCH BETALA SAMMA SOM OVAN!

VAD HAR
DU I BYXAN
ULF?

DE SKALL DU FÅ SE PÅ DEN
HÄR ÅLANDSRESAN!

SOM SAGT DEN 4 OKT AVGÅR
BÅTEN TILL MARIEHAMN, HEM
IGEN 5 OKT.

SENAST
25/9

HÖSTRESFESTARE RING

ULF LINDEVALL 08-995634

INGET VATTEN
ÖVER
HUVUDET!

MEN UNDER FÖTTERNA.

Höstkalendarium

SEPTEMBER.

- 31/8-1/9 Dykhelg i Oxelösund. ✱ ✱ FÖR DYK RING PETER J. 0762-11091
 18/9 Styrelsemöte i Tibblebadet.
 21-22/9 Dykhelg på västkusten. Hovenäset. ✱ SE SID. 18.

- Söndagen den 15 september, Amalia avgår från Ankarudden, Torö kl 09.00.
 Besök på Askö-laboratoriet och vrakdyk kring Landsort. ✱ FÖR DETTA DYK RING
 Björn Rosqvist 08-915553

OKTOBER.

FRED. 4/10 PLANERAD HÖSTFESTRESA TILL MARIHAMN ÅLAND ÅTERKOMST LÖRD 5/10
 SE VIDARE KALLELSE OCH RING ULFLINDEVALL 08 99 56 34. sid.18.

- Söndagen den 6 oktober, Amalia avgår från Fagerviken, strax söder om Nynäshamn,
 klockan 09.00. Sägenomspunnen vrakplats: Resande Man. ✱

✱ Pris per deltagare 50 kr.
 Anmälan till Björn Rosqvist, tfn 08 - 91 55 53 bostaden (Säkrast kl 18.00 - 23.00)

- 12/10 Klubbdyk. ✱ ✱ RING PETER J. 0762-11091
 17/10 Styrelsemöte hos Helena.

NOVEMBER.

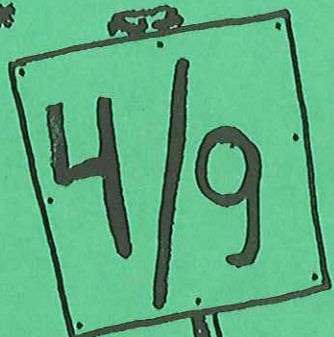
- /11 Förhoppningsvis dykhelg på t.ex Sandhamns Dykcenter. ✱
 21/11 Styrelsemöte hos Uffe Lindevall.

DECEMBER.

- 11/12 Styrelsemöte i Tibblebadet.
 26/12 Annandagsdyk vid Smedsuddsbadet.

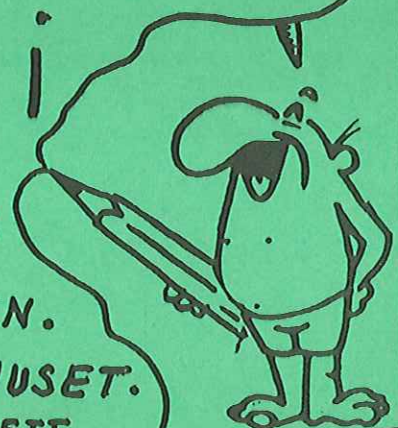
JANUARI.

- 16/1 Styrelsemöte hos Anders Mesilane. 1986 års första.

OBS SÄSONGSSTART FÖR
 ONSDAGSKVÄLLARNA I
 TIBBLEBADET ! HÅLL
 TIDER:

20.00 1EV 2 BANOR. 20.45 HELA BASSÄNGEN.
 21.30 UPP UR BASSÄNGEN. 21.45 UT UR HUSET.
 ALLA ÅRSKORT OCH KLIPPKORT UTBYTES NU MOT ETT
 PLASTAT DATAKORT. KASSAN HJÄLPER DIG MED DETTA.

grodبلادet

TORR ELLER VÅT UT-
RUSTNING, ELLER RENT
AV MER SOL, ALLT FINNS HOS

Scandiver

VANADISV. 27

TEL. 08-312203-312208

STOCKHOLM.

ÖPPETTIDER:

MÅND-TORSD. 10.00 - 21.00
LUNCH 13.00 - 15.00

FRED. 10.00 - 18.00

LÖRD. 10.00 - 14.00

OBS. INGEN LUFT EFTER 18.00.

WOLFF
SYSTEM

E-85